

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра фінансів

РЕФЕРАТ
кваліфікаційної роботи
на здобуття освітнього ступеня магістра
зі спеціальності 8.07072 «Фінанси, банківська справа та страхування»
за магістерською програмою професійного спрямування
«Податкова справа»
на тему:

“ПОДАТКИ ЯК ОСНОВА ФОРМУВАННЯ ДОХОДІВ БЮДЖЕТУ”

Виконавець:

Студентка ЦЗФН:

Макогон Катерина Василівна _____

/підпис/

Науковий керівник:

к.е.н., старший викладач

Кир'язова Тетяна Олександрівна _____

/підпис/

Одеса - 2017

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми дослідження визначається тим, що податки є необхідною ланкою економічних відносин в суспільстві з моменту виникнення держави. Розвиток і зміна форм державного устрою завжди супроводжуються вдосконаленням системи податків, адже вони є платою суспільства за виконання державою її функцій. Дослідження проблем формування дохідної частини Державного бюджету України викликає інтерес, насамперед тому, що саме бюджет характеризує рівень економічного розвитку країни, і завдяки правильному здійсненню бюджетного процесу забезпечується економічна і соціальна стабільність та належний життєвий рівень населення. За рахунок податків державний бюджет України формує більшу частину доходів держави, що дозволяє фінансувати програми соціального захисту населення, соціально-культурні заходи, науку та державні капітальні вкладення у розвиток галузей і структурну перебудову економіки.

Податкові надходження до бюджету – це злагоджена взаємодія усіх елементів системи, функціонування яких характеризує стан, розвиток податкової системи загалом, зміну в динаміці під впливом зовнішніх факторів. Самі ж надходження податкових платежів формують фінансові ресурси держави, що уможливує виконання притаманних їй функцій, та впливає на соціально-економічний стан держави. Вони найбільш точно відображають стан національної економіки. Складність економічних відносин, що мають місце у процесі бюджетного забезпечення соціально-економічного розвитку, вимагає більш детального вивчення характеру та напрямів таких відносин.

Питання вдосконалення оподаткування знаходяться в центрі уваги наукової і громадської думки з часів незалежності України. Особливо сьогодні, в пошуках шляхів виходу з економічної кризи, назріла необхідність податково-бюджетного регулювання в Україні замість проведення суто фіскальної податкової політики. Крім цього, сьогодні на державному рівні визнано гостроту проблеми оподаткування, пов'язаної з надмірністю податкового тягаря. Останній і є однією з причин фінансової нестабільності підприємств, зменшення сукупного попиту і економічної кризи.

Податки як основа формування доходів бюджету та ключові зміни в реформуванні податкової системи були предметом дослідження таких учених, як: І.Є. Криницький, М.П. Кучерявенко, О.А. Лукашев, Н.Ю. Пришва, П.Мельник, В.Базилевич, О.Василик та ін. Разом із тим окремі питання щодо кількості податків та зборів, а також їх співвідношення до бюджетних потреб, їх навантаження на підприємства потребують поглибленого опрацювання, у т. ч. шляхом порівняння діючих ставок податків із минулим періодом і перспективами на майбутнє. Дана тема досліджувалася багатьма економістами, фінансистами і політичними діячами, але враховуючи плінність часу і подальший суспільний розвиток, тема потребує додаткового розгляду і подальшого дослідження.

Мета і завдання дослідження. Метою роботи є дослідження особливостей формування доходів бюджету за рахунок податків на основі теоретичних та практичних аспектів досліджуваної проблематики, виявлення проблем та обґрунтування шляхів їх вирішення.

Мета роботи передбачає виконання наступних завдань:

- дослідити теоретичні засади оподаткування в Україні, а саме економічну сутність податків, їх функції та класифікацію, визначити роль податків у формуванні дохідної частини бюджету;
- дослідити сучасний стан та виокремити основні проблеми оподаткування в Україні;
- провести моніторинг дохідної частини Зведеного, Державного та місцевих бюджетів України;
- оцінити вплив податків на формування доходів бюджетів різних рівнів;
- здійснити оцінку податкового навантаження в Україні;
- визначити вплив податкової політики на формування доходів бюджету;
- розробити практичні рекомендації щодо удосконалення оподаткування в Україні;
- дослідити зарубіжний досвід у формуванні доходів бюджету за рахунок податкових надходжень;
- визначити підвищення доходів бюджету за рахунок податкових надходжень.

Об'єктом дослідження є процес формування доходів бюджету за рахунок податкових надходжень.

Предметом дослідження є економічні відносини, що виникають у процесі формування доходів бюджету.

Методи дослідження. Для досягнення поставленої в роботі мети використовувалися такі методи наукових досліджень: аналіз і синтез; індукція і дедукція, метод моделювання, логічний метод, метод порівняння та узагальнення, графічний метод, статистичні та математичні методи дослідження.

Інформаційною базою дослідження є основні положення законів України, указів Президента України, постанов Верховної Ради України, постанов Кабінету Міністрів України з питань оподаткування, звітність Державної фіскальної служби України, Міністерства фінансів України, Державної казначейської служби України, Державної служби статистики України а також науково-практична література, періодичні видання та інтернет-видання.

Структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна робота магістра складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (103 найменувань) та 3-х додатків. Загальний обсяг роботи становить 103 сторінки. Основний зміст викладено на 86 сторінках. Робота містить 19 таблиць, 20 рисунків.

Апробація результатів дослідження. За результатами виконання кваліфікаційної роботи магістра прийнято участь у науково-практичній конференції «Фінансові аспекти розвитку держави, регіонів та суб'єктів господарювання: сучасний стан та перспективи», 20-24 листопада 2017 року. Тема доповіді: «Роль податкових надходжень у формуванні дохідної частини Державного бюджету».

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі *«Теоретичні засади оподаткування в Україні»* досліджено економічну сутність, поняття та функції податків, розглянуто класифікацію податків їх характеристики, визначено роль податків у формуванні дохідної частини бюджету. Досліджено сучасний стан та виокремлено основні проблеми оподаткування в Україні.

У другому розділі *«Оцінювання впливу податків на формування доходів бюджетів різних рівнів»* проаналізовано, динаміку, склад та структуру податкових надходжень до Зведеного та Державного бюджетів України, виявлено вплив податкових надходжень на формування дохідної частини місцевих бюджетів України, досліджено податкове навантаження та вплив податкової політики на формування доходів бюджету.

У третьому розділі *«Напрямки удосконалення оподаткування в Україні»* розглянуто зарубіжний досвід оподаткування та можливості імплементації досвіду оподаткування зарубіжних країн у вітчизняну практику. Запропоновано напрямки удосконалення оподаткування в Україні.

ВИСНОВКИ

Проведене дослідження дозволило зробити висновки, основні з яких такі:

1. Податкова система України недосконала і має ряд недоліків, які призводять до зменшення податкових надходжень до бюджету і потребують негайного вирішення. Нормативно-правові акти з питань оподаткування є складними та нестабільними, окремі законодавчі норми - недостатньо узгоджені, інколи суперечливі. Через наявність у законодавчих актах норм непрямой дії значна кількість питань у сфері оподаткування регулюється підзаконними актами. У зв'язку з тим, що чимало податкових норм мають неоднозначне тлумачення при їх застосуванні, це негативно позначається на діяльності суб'єктів господарювання, знижує привабливість національної економіки для іноземних інвесторів.
2. Податкова система України характеризується передусім фіскальною спрямованістю, неефективністю та неузгодженістю діяльності органів державної влади, які здійснюють контроль за збиранням податків і зборів, а також їх акумуляції до бюджетів усіх рівнів. Витрати на адміністрування окремих податків є більшими порівняно з доходами бюджету, що формуються за рахунок їх справляння.
3. Вищезазначені недоліки призвели до таких проблем системного характеру у податковій системі, як податкова заборгованість платників перед бюджетом та державними цільовими фондами; бюджетна заборгованість з відшкодування податку на додану вартість; нерівномірне податкове навантаження, внаслідок чого найбільше податкове навантаження покладено на законослухняних платників, позбавлених податкових пільг; широкомасштабне ухилення від оподаткування. Надмірне підвищення норми оподаткування (високе податкове навантаження) призводить до збільшення доходів тіньової економіки і згортання легального бізнесу, а також до скорочення податкової бази.

4. Зважаючи на низку проблем, характерних для податкової системи нашої держави, слід виокремити ключові напрямки удосконалення податкової системи в найближчій перспективі:

- приведення податкової системи у відповідність до пріоритетів державної політики економічного і соціального розвитку;
- формування податкової культури населення, у тому числі платників податків;
- зменшення невиправданого втручання податкових органів в діяльність суб'єктів господарювання шляхом автоматизації процесу проведення податкових перевірок; спрощення системи адміністрування податків, за допомогою впровадження міжнародних стандартів податкового обліку, максимальної автоматизації роботи фіскальних органів в усіх сферах оподаткування;
- поступове зниження податкового тиску, що сприяло б частковому виведенню економіки із тіньового сектору та короченню рівня тінізації капіталу через зменшення ставок податку на прибуток підприємств, введення диференційованої ставки податку на доходи фізичних осіб та замороження основної ставки ПДВ;
- посилення відповідальності за ухилення від оподаткування;
- оптимізація системи податкових пільг;
- збільшення сфери застосування стимулюючої функції податків, через запровадження обґрунтованих податкових пільг (іноваційно-інвестиційні податкові пільги та території з пільговим оподаткуванням), тощо.
- інформування платників податків щодо податкового законодавства та удосконалення масово-роз'яснювальної роботи для досягнення порозуміння між усіма суб'єктами податкових відносин і формування позитивної громадської думки щодо податкової політики держави;
- одним із вижливіших напрямків податкової політики має стати розширення фінансової бази місцевих органів влади;
- проведення реальної фінансової децентралізації, через збільшення частки податкових надходжень до місцевих бюджетів.

АНОТАЦІЯ

Макогон К.В., **“Податки як основа формування доходів бюджету”**, кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня магістра зі спеціальності «Фінанси, банківська справа та страхування» за магістерською програмою «Податкова справа»

Одеський національний економічний університет
м. Одеса, 2017 рік

Кваліфікаційна робота магістра складається з трьох розділів. Об'єкт дослідження – процес формування доходів бюджету за рахунок податкових надходжень.

У роботі розглядаються теоретичні засади оподаткування, у тому числі економічна сутність податків та функції, класифікація податків та їх роль у

формуванні дохідної частини бюджету, досліджено сучасний стан та основні проблеми оподаткування в Україні. Проведено аналіз фіскальної ефективності податкових надходжень до Зведеного та Державного бюджетів України, виявлено вплив податкових надходжень на формування дохідної частини місцевих бюджетів України, досліджено податкове навантаження та вплив податкової політики на формування доходів бюджету. Розглянуто можливості імплементації досвіду оподаткування зарубіжних країн у вітчизняну практику. Запропоновано напрямки удосконалення оподаткування в Україні.

Основні результати запропонованих заходів створять умови для зміцнення дохідної частини бюджетів різних рівнів за рахунок податкових надходжень. Сформульовані у даній роботі пропозиції можуть бути використані для вдосконалення оподаткування в Україні.

Ключові слова: податки, податкові надходження, податкова система, прямі податки, непрямі податки, доходи зведеного бюджету, доходи державного бюджету, доходи місцевих бюджетів, податкове навантаження, податкова політика.

ANNOTATION

Макогон К.В. "Taxes as a basis for the formation of budget revenues",
 qualification work for the Master's degree in the specialty
 "Finance, banking and insurance" in the master's program "Tax business"
 Odessa National Economic University
 c. Odessa, 2017

The master's qualification work consists of three sections. The object of research is the process of generating budget revenues from tax revenues. The theoretical bases of taxation are considered, including the economic essence of taxes and functions, the classification of taxes and their role in the formation of the revenue side of the budget, the current state and major problems of taxation in Ukraine. The analysis of the fiscal effectiveness of tax revenues in the consolidated and state budgets of Ukraine was carried out, the influence of taxes on the formation of the revenue part of local budgets of Ukraine was revealed, the tax burden and the influence of the tax policy on the formation of budget revenues were investigated. The possibilities of implementing the taxation experience of foreign countries in domestic practice are considered. Areas for improving taxation in Ukraine are proposed.

The main results of the proposed measures will create conditions for strengthening the revenue side of budgets of different levels at the expense of tax revenues. The proposals formulated in this paper can be used to improve taxation in Ukraine.

Keywords: taxes, tax revenues, tax system, direct taxes, indirect taxes, consolidated budget revenues, state budget revenues, local budget revenues, tax burden, tax policy.